

Sygn. akt V U 1231/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Marzena Głuchowska

Protokolant Barbara Wypych

po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2014 r. w Kaliszu

odwołania R. A.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 10 września 2014 r. Nr (...)

w sprawie R. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 10 września 2014 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu R. A. emeryturę poczynając od dnia 1 sierpnia 2014 r.

UZASADNIENIE

W dniu 22.08.2014 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. został złożony wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach dla R. A..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 10.09.2014 r. w sprawie (...) odmówił R. A. prawa do emerytury. Zdaniem ZUS w O. odwołujący nie spełnia przesłanek wskazanych w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2004 r., nr 39, poz. 353 ze zm.) tj. nie wykazał 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Od powyższych decyzji w dniu 17.09.2013 r. R. A. wniósł odwołanie, w którym podniósł, iż wykonywana przez niego praca w okresie od 09.10.1972 r. do 24.10.1974 r. i od 03.01.1975 r. do 30.11.1993 r. w (...) w O. na stanowisku spawacza, na którym to stanowisku wykonywał pracę stale, jest pracą na stanowiskach wymienionych w wykazie A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, co uprawnia go do uzyskania wcześniejszego świadczenia emerytalnego.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS w O. podtrzymał argumentację wcześniej przedstawioną w zaskarżonej decyzji, podniósł, iż odwołujący nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach oraz wniósł o oddalenie odwołania R. A..

Sąd Okręgowy/Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kaliszu ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący urodził się dnia (...) Wykazał staż pracy na dzień 01.01.1999 r. wynoszący ponad 29 lat. Organ rentowy nie uznał odwołującemu okresu pracy w szczególnych warunkach od 09.10.1972 r. do 24.10.1974 r. i od 03.01.1975 r. do 30.11.1993 r. w (...) w O. na stanowisku spawacza.

Odwołujący nie należy do OFE. Odwołujący posiadał status pracownika. Obecnie odwołujący zakończył zatrudnienie z dniem 30.09.2014 r.

W niniejszej sprawie odwołujący zmierzał do wykazania okresu pracy w warunkach szczególnych od 09.10.1972 r. do 24.10.1974 r. i od 03.01.1975 r. do 30.11.1993 r. w (...) w O. na stanowisku spawacza.

Odwołujący w okresie od 09.10.1972 r. do 30.11.1993 r. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) w O.. W poprzednim okresie firma nosiła nazwę W.. Zajmowała się wytwarzaniem elementów z betonu dla potrzeb budownictwa. Wytwarzała także urządzenia potrzebne dla budownictwa. W firmie była wydzielona hala, która stanowiła warsztat mechaniczny. Tam były wykonywane wszystkie elementy metalowe dla potrzeb wytwarzania elementów budowlanych. Wykonywano formy metalowe, pokrywy dla potrzeb produkowania betonowych płyt do budowy domów. W warsztacie pracowały brygady spawaczy i ślusarzy. Bez określenia daty, pracodawca wystawił odwołującemu świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wskazując iż odwołujący w okresie od 09.10.1972 r. do 24.10.1974 r. i od 03.01.1975 r. do 30.11.1993 r. wykonywał pracę na stanowisku tokarz, ślusarz, spawacz. Wskazano Dział XIV ust. 12 pkt. 1, 6 Zarządzenia Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 01.08.1983 r. w sprawie stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniających do wzrostu emerytury.

W umowie o pracę z dnia 09.10.1972 r. wskazano stanowisko tokarz - warsztat mechaniczny. W angażu z dnia 01.07.1973 r., z dnia 01.10.1973 r. wskazano stanowisko ślusarz. W karcie obiegowej zmiany z dnia 03.05.1977 r. wskazano stanowisko ślusarz. W angażu z dnia 30.06.1974 r. wskazano stanowisko ślusarz- spawacz autogen. Po odbyciu służby wojskowej w piśmie z dnia 10.10.1975 r. określono stanowisko odwołującego – ślusarz spawacz. Podobnie w angażu z dnia 31.07.1976 r., 01.03.1977 r., 19.01.1978 r., 01.08.1980 r., 20.10.1980 r., 21.05.1981 r., 28.07.1982 r., 20.10.1983 r., 29.10.1983 r., 09.10.1985 r., 09.10.1985 r., 20.02.1986 r., 31.07.1986 r., 05.03.1987 r., 05.02.1988 r., 30.04.1988 r., 07.05. 1088 r., 15.10.1988 r., 16.04.1989 r., 29.06.1989 r., 01.08.1989 r., 05.10.1989 r., 01.12.1989 r., 21.12.1989 r., 14.02.1990 r., 25.04.1990 r., 29.12.1990 r., karcie obiegowej zmiany z dnia 30.12.1974 r., 30.11.1993 r.,. W angażu z dnia 03.12.1980 r., 01.08.1990 r., 01.09.1991 r., 03.01.1992 r., stanowisko odwołującego określono jako spawacz. W piśmie z dnia 17.01.1983 r. odwołującego wyznaczono z dniem 01.01.1983 r. na brygadzystę brygady ślusarsko- spawalniczej. W angażu z dnia 18.09.1984 r. stanowisko odwołującego określono jako ślusarz, w karcie obiegowej zmiany z dnia 21.10.1974 r. podobnie.

W okresie od 25.10.1974 r. do 02.01.1975 odwołujący odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Za okres od 09.10.1972 r. do 01.07.1973 r. - tokarz, od 01.07.1973 r. do 01.08.1980 r. – ślusarz, od 21.10.1980 r. do 02.01.1975 r. – służba wojskowa, od 01.08.1980 r. do 31.12.1985 r. odwołującemu wystawiono oświadczenia o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach. Za okresy od 01.01.1986 r. do 31.12.1986 r., 01.01.1987 r. do 31.12.1987 r., od 01.01.1988 r. do 31.12.1988 r., od 01.01.1989 r. do 31.12.1989 r. także wystawiono takie oświadczenia wskazując stanowisko spawacz. Za okres od 01.01.1990 r. do 30.11.1993 r. wystawiono także takie oświadczenie wskazując stanowisko ślusarz- spawacz. We wszystkich oświadczeniach powołano Dział XIV ust 12 punkt 6 lub 1 i 6 przepisów zarządzenia wewnętrznego Nr 6/86 z dnia 20.03.1986 r.

Kurs spawania elektrycznego odwołujący ukończył w dniu 18.09.1973 r. r.

Odwołujący przez okres pracy w Prefabet wykonywał pracę w warsztacie mechanicznym. Pracował w brygadach, które wykonywały elementy metalowe dla potrzeb wytwarzania elementów betonowych. Odwołujący wykonywał

cięcie palnikiem gazowym, łączenia – tzw. haftowanie elementów dla celów ich spawania, spawanie. Odwołujący wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę spawacza. W angażach po tej dacie czasami wskazywano stanowisko ślusarz spawacz, dla podkreślenia dodatkowych uprawnień pracownika i postawy do przyznania mu wyższej stawki wynagrodzenia. Z przebiegu pracy spawalniczej odwołującego wskazanego w książeczce spawacz wynika, iż wykonywał pracę spawalniczą od września 1973 r. do listopada 1993 r.

(dowód: zeznania odwołującego, świadectwo pracy w szczególnych warunkach, akta osobowe odwołującego, zeznania świadków G. K. i S. B., przebieg pracy spawalniczej odwołującego z książeczki spawacza)

Jako praca w szczególnych warunkach wymieniona została w wykazie A Dział XIV poz.12 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 08.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, praca spawacza.

Możliwość uzyskania emerytury przez mężczyzn przed ukończeniem 65 roku życia przewidywał do 31.12.2008 r. przepis art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 39, poz.353 ze zmianami). Obecnie osoby urodzone po 31.12.1948 r., które osiągnęły wiek wymieniony w art. 32 i pracowały w szczególnych warunkach mogą przejść na emeryturę na warunkach przewidzianych w art. 184 wymienionej ustawy. Muszą, m.in. spełniać warunek wykazania stażu pracy 25 lat dla mężczyzn i 15 lat pracy w szczególnych warunkach na dzień 01.01.1999 r. Przepis ten wymagał także dla spełnienia warunków do świadczenia, rozwiązania stosunku pracy i braku przynależności do OFE. Od dnia 01.01.2013 r. warunek rozwiązania stosunku pracy nie jest wymagany.

Dla celów ustalenia uprawnień do wcześniejszej emerytury za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Wiek emerytalny takich osób, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie ustawy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zmianami), a także na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie wymienionych aktów.

Pierwszym z warunków jest brak przynależności do OFE i odwołujący ten warunek spełnia. Kolejnym warunkiem jest ukończenie 60 roku życia. Odwołujący osiągnął wymagany przez przepisy wiek w dniu (...). Następnym warunkiem jest przepracowanie wymaganego okresu zatrudnienia tj. co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Odwołujący wykazał okresy składkowe i nieskładkowe za okres 29 lat na dzień 01.01.1999 r. Ostatnim warunkiem uzyskania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest przepracowanie co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na dzień 01.01.1999 r.

Aby wykonywaną pracę można było zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, musi to być rodzaj pracy wskazanej w załączniku A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Praca ta, zgodnie z brzmieniem § 2 ust 1 wymienionego rozporządzenia musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wymaganym na danym stanowisku. Stosownie do ustępu 2 § 2 w/w rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Pracodawca odwołującego obecnie nie istnieje. Wystawił odwołującemu świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach za cały sporny okres.

Zgodnie z orzecnictwem Sądu Najwyższego przedmiotem postępowania w sprawie o wcześniejszą emeryturę jest ustalenie tego świadczenia z uwagi na warunki pracy, co oznacza konieczność poczynienia ustaleń dotyczących rodzaju i wymiaru zatrudnienia w warunkach szczególnych.

W świetle powołanego wyżej § 2 rozporządzenia Rady Ministrów zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody m. in. zeznania świadków (por. uchwała SN z 21.09.1984 r., sygn. akt III UZP 48/84 niepublikowana LEX nr 14630).

W rozpoznawanej sprawie, jak wyżej wskazano, odwołującemu wystawiono świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach za sporny okres.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach co najmniej w okresie od 18.09.1973 r. do 24.10.1974 r. i od 03.01.1975 r. do 30.11.1993 r. Była to praca spawacza wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W tym zakresie wystawione świadectwa pracy w szczególnych warunkach odpowiadają stanowi faktycznemu. Natomiast nie odpowiadają one stanowi faktycznemu co do okresu, gdy odwołujący nie miał uprawnień spawalniczych. Praca wykonywana na stanowiskach w pobliżu stanowisk spawalniczych nie jest pracą wykonywaną w szczególnych warunkach. Resortowe zarządzenia rozszerzające przywilej wcześniejszego przechodzenia na emeryturę także na takie stanowiska zostały uznane przez Sąd Najwyższy jako wykraczające poza upoważnienie zawarte w przepisach wyższego rzędu.

Odwołujący wykazał okres ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Odwołujący spełnił zatem warunki wymienione w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc Sąd uwzględnił odwołanie i przyznał odwołującemu emeryturę, zmieniając decyzję z dnia 10.09.2014 r. Świadczenie przyznano od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek czyli od dnia 01.08.2014 r.